



שיפור תפקוד המסדרון האקולוגי בשרון

פורום לשמירת שטחים פתוחים ובינר מסדרונות אקולוגיים

נדב גנות

רשות הטבע והגנים

ספטמבר 2024

מסדרון אקולוגי – הגדרות

מסדרון אקולוגי:

רצועה רציפה של שטחים פתוחים המייצרת קישוריות בין שטחים טבעיים (Hilty et al. 2020)

אזורי ליבה: שמורות טבע, גנים לאומיים ויערות קק"ל



מטרת המסדרון האקולוגי: לאפשר מעבר של אורגניזמים (צמחים, בעלי חיים) ומטען גנטי, ולמנוע קיטוע ובידוד אוכלוסיות



המסדרון האקולוגי במחוז מרכז של רשות הטבע והגנים:

מרכז ישראל



המסדרון האקולוגי במחוז מרכז של רשות הטבע והגנים:

מרכז ישראל

מחוז מרכז רט"ג



המסדרון האקולוגי במחוז מרכז של רשות הטבע והגנים:

מרכז ישראל

מחוז מרכז רט"ג

אזורים אורבניים ויישובים



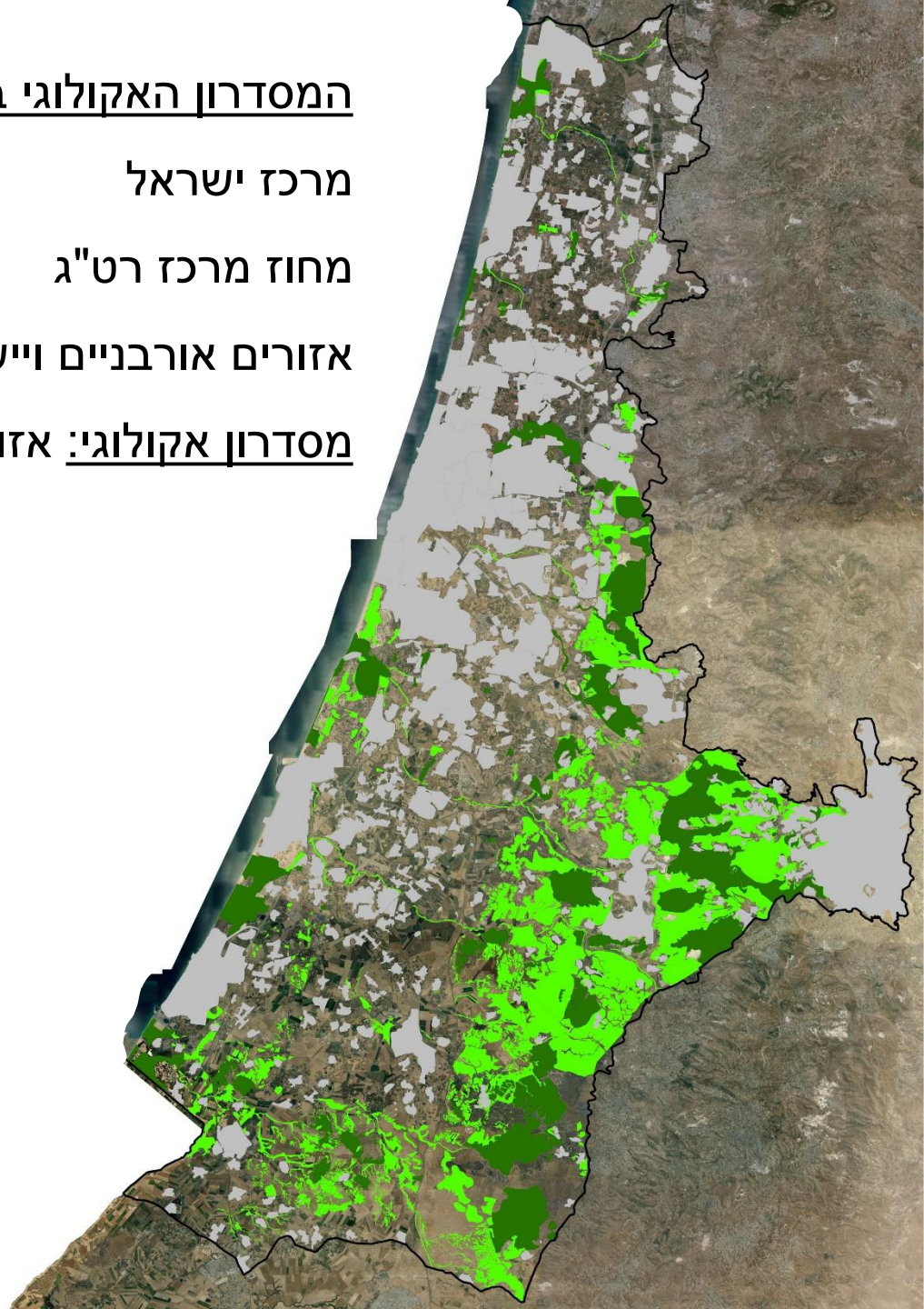
המסדרון האקולוגי במחוז מרכז של רשות הטבע והגנים:

מרכז ישראל

מחוז מרכז רט"ג

אזורים אורבניים ויישובים

מסדרון אקולוגי: אזורי ליבה – שטחי רט"ג וקק"ל



המסדרון האקולוגי במחוז מרכז של רשות הטבע והגנים:

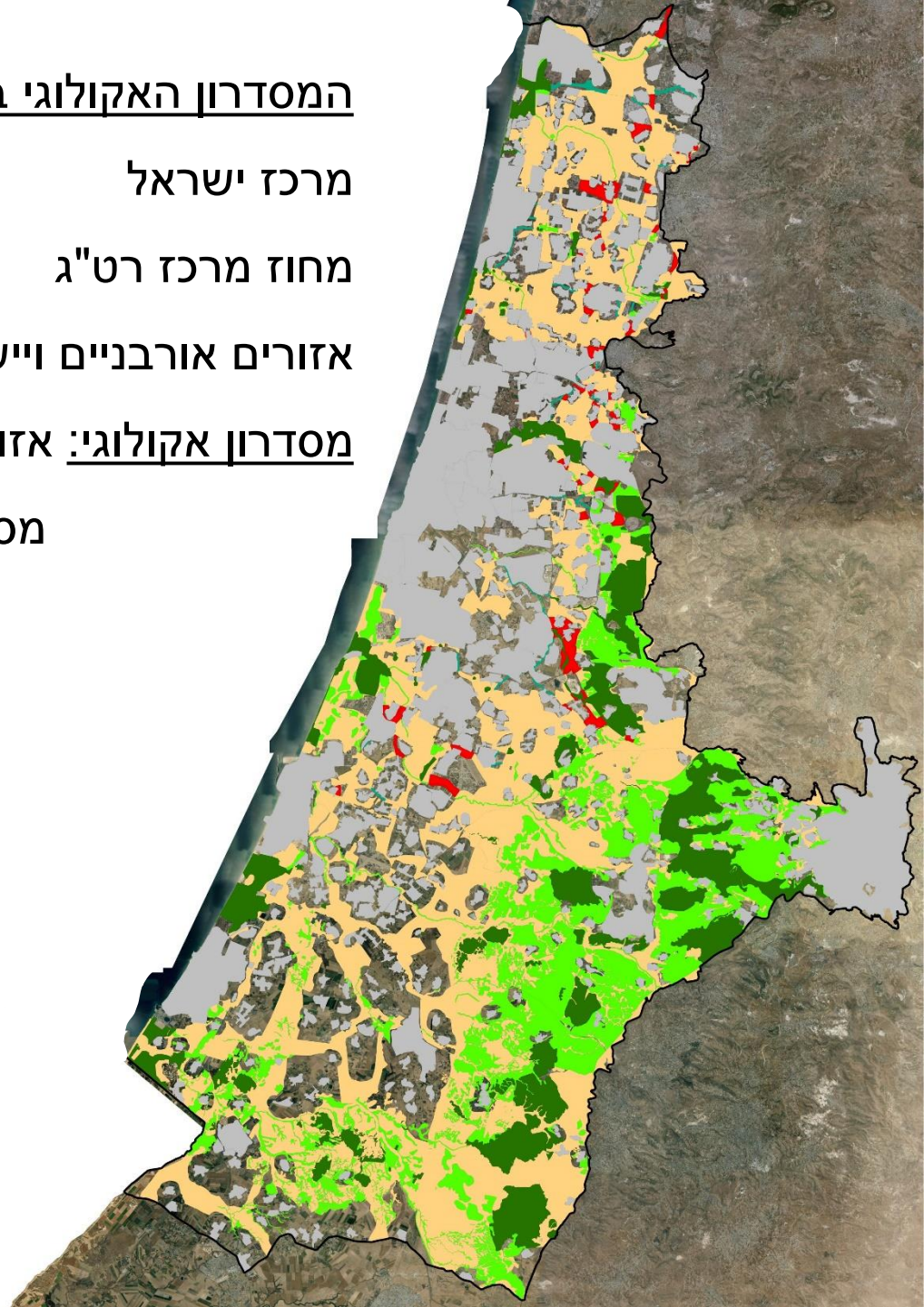
מרכז ישראל

מחוז מרכז רט"ג

אזורים אורבניים ויישובים

מסדרון אקולוגי: אזורי ליבה – שטחי רט"ג וקק"ל

מסדרון – שטחים פתוחים חקלאיים



המסדרון האקולוגי במחוז מרכז של רשות הטבע והגנים:

מרכז ישראל

מחוז מרכז רט"ג

אזורים אורבניים ויישובים

מסדרון אקולוגי: אזורי ליבה – שטחי רט"ג וקק"ל

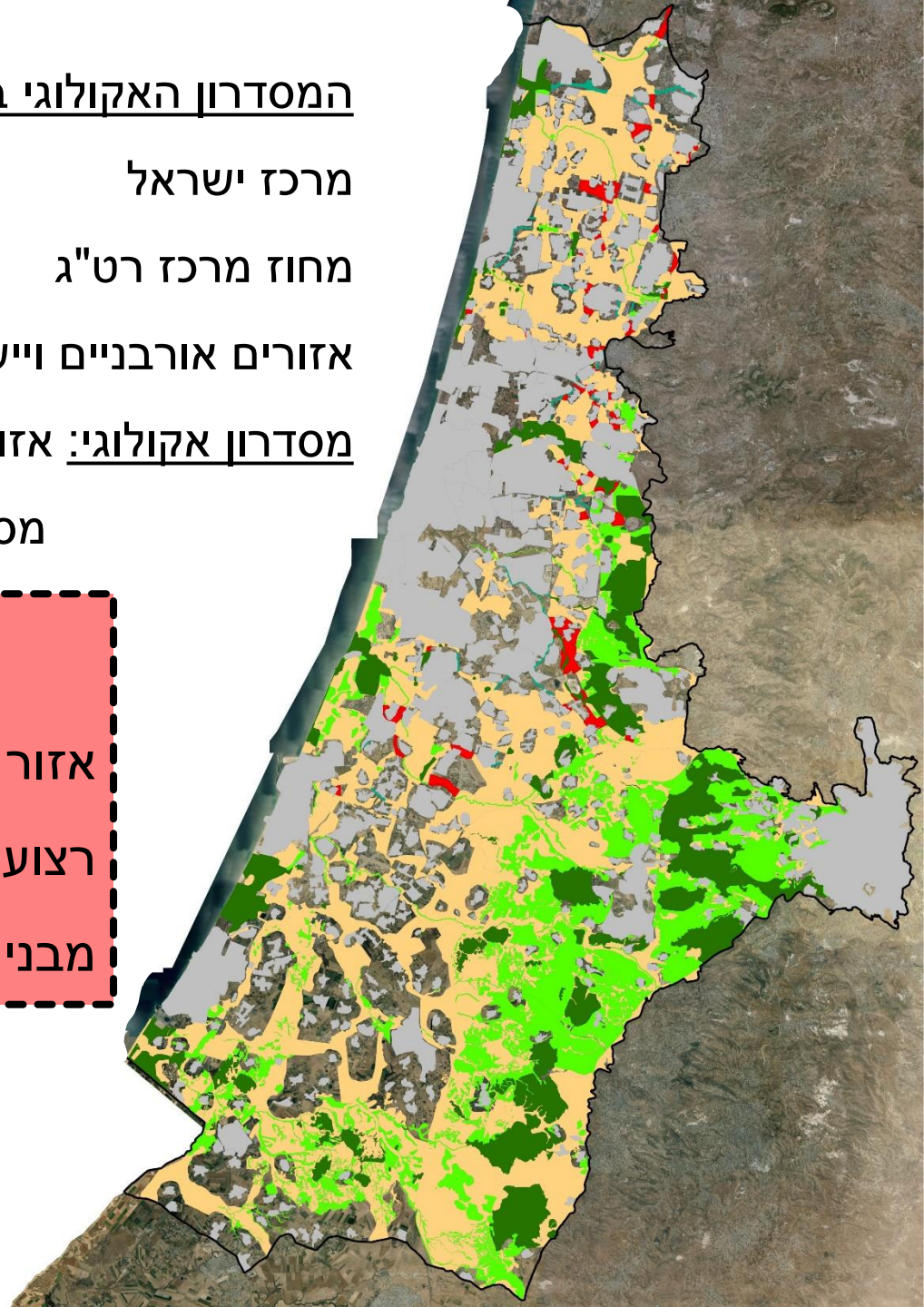
מסדרון – שטחים פתוחים חקלאיים

צוואר בקבוק:

אזור בו שטח המסדרון מצטמצם לכדי

רצועה צרה (עשרות עד מאות מטרים) בין

מבנים ותשתיות



המסדרון האקולוגי במחוז מרכז של רשות הטבע והגנים:

מרכז ישראל

מחוז מרכז רט"ג

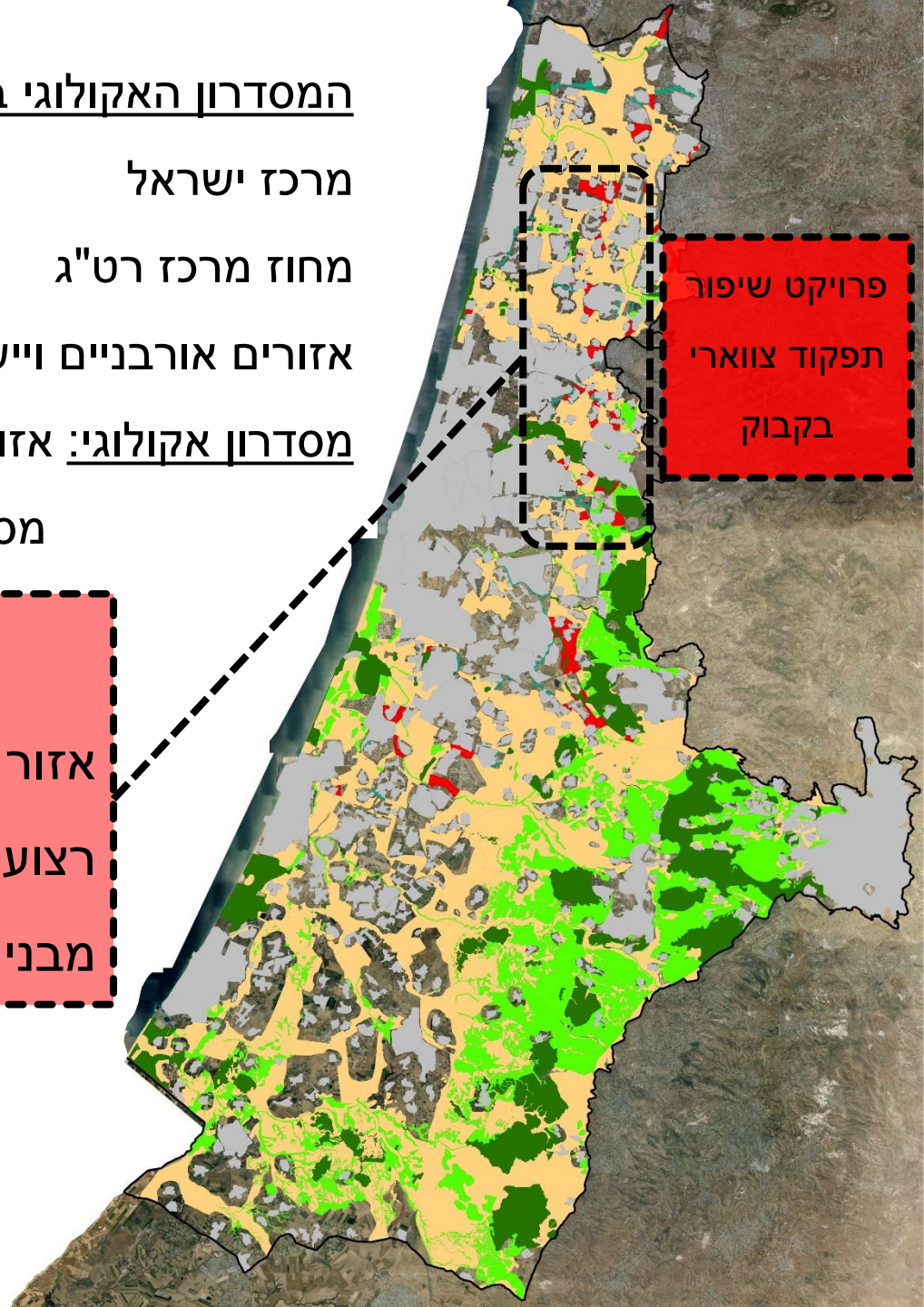
אזורים אורבניים ויישובים

מסדרון אקולוגי: אזורי ליבה – שטחי רט"ג וקק"ל

מסדרון – שטחים פתוחים חקלאיים

צוואר בקבוק:

אזור בו שטח המסדרון מצטמצם לכדי
רצועה צרה (עשרות עד מאות מטרים) בין
מבנים ותשתיות



צווארי בקבוק במסדרון

13 צווארי בקבוק

3 מועצות אזוריות

1. דרום השרון

2. לב השרון

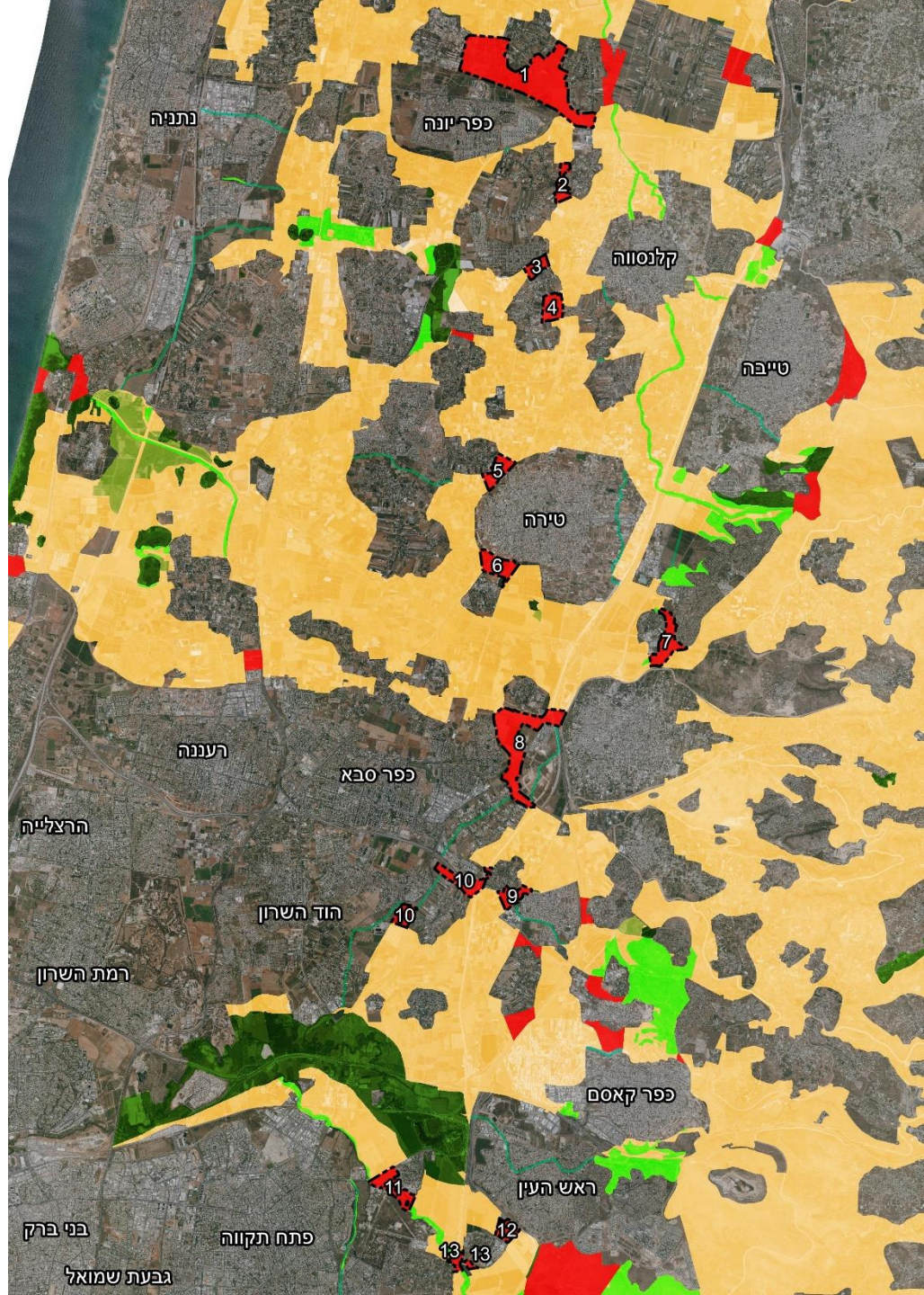
3. עמק חפר

עירייה אחת – כפר סבא

שטחים חקלאיים, ברובם

פתוחים

תשתיות למיניהן



צווארי בקבוק במסדרון

13 צווארי בקבוק

3 מועצות אזוריות

1. דרום השרון

2. לב השרון

3. עמק חפר

עירייה אחת – כפר סבא

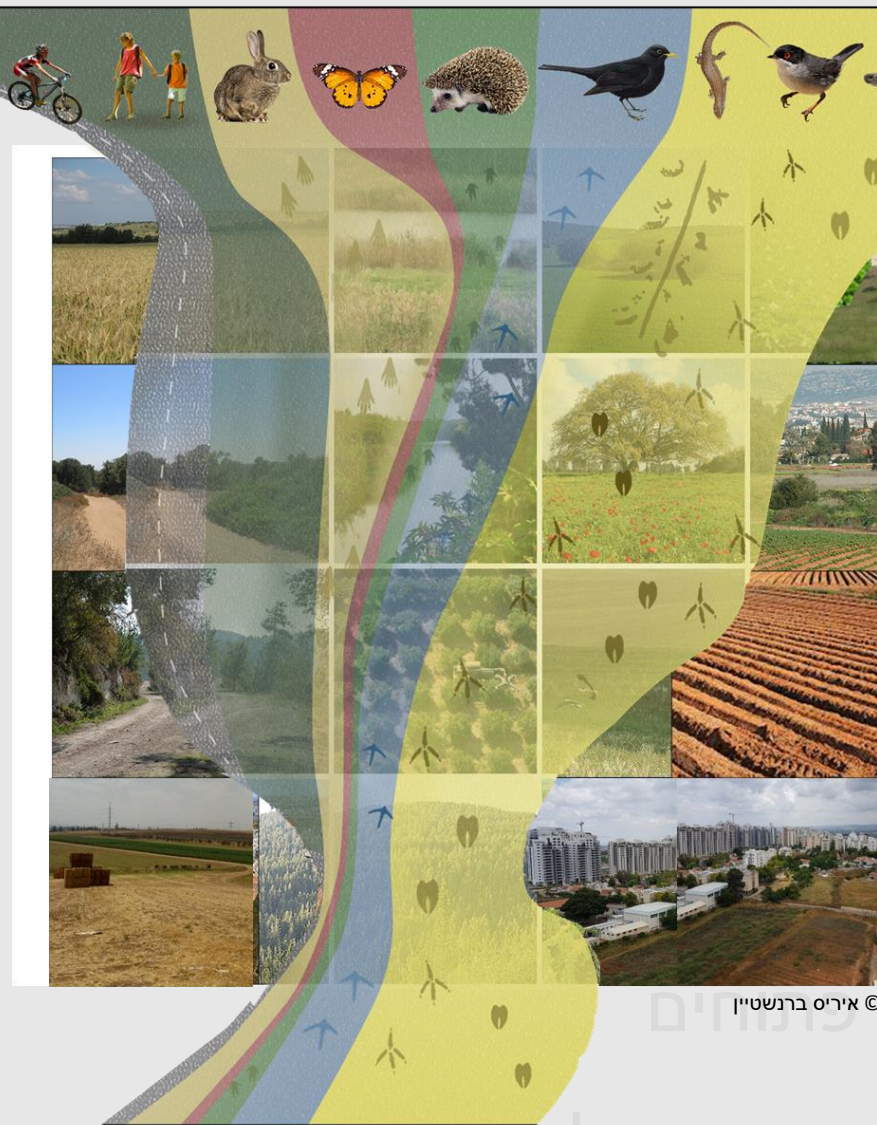
שטחים חקלאיים, ברובם

פתוחים

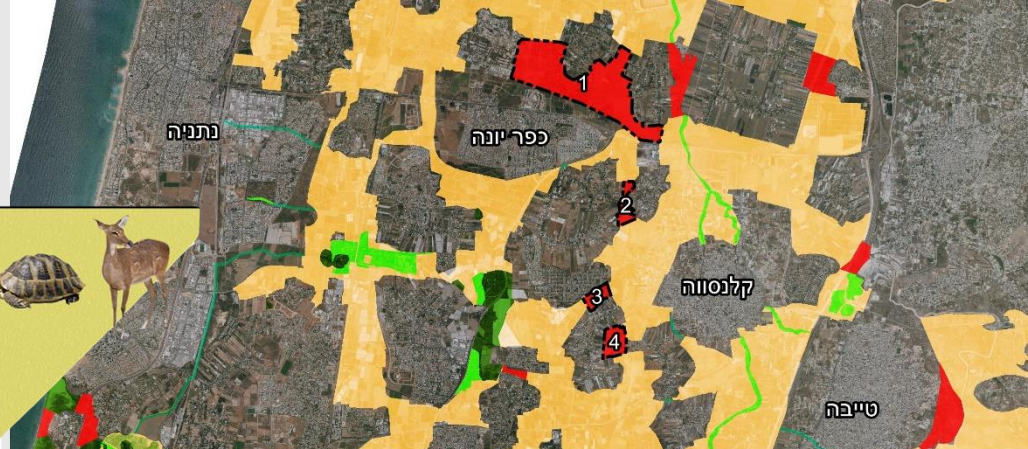
תשתיות למיניהן



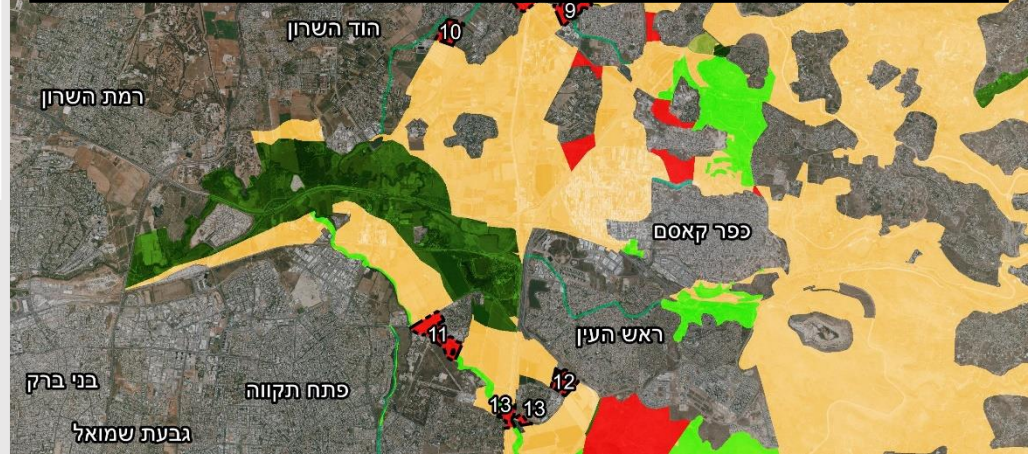
צווארי בקבוק במסדרון



© איריס ברנשטיין



שטחים פתוחים מספר גורמים אחראיים שימושי שטח רבים



תשתיות למיניהן

התמקדות ב-5 נושאים עיקריים:

1. גידור – יצירת מעברי בע"ח, הסרה ופינוי של גדרות ישנות



התמקדות ב-5 נושאים עיקריים:

1. גידור – יצירת מעברי בע"ח, הסרה ופינוי של גדרות ישנות
2. פסולת – פנוי פסולת מכל הסוגים, פתרונות להשלכה חוזרת



התמקדות ב-5 נושאים עיקריים:

1. גידור – יצירת מעברי בע"ח, הסרה ופינוי של גדרות ישנות
2. פסולת – פנוי פסולת מכל הסוגים, פתרונות להשלכה חוזרת
3. מינים פולשים – מיגור מינים פולשים, החלפה במינים מקומיים



התמקדות ב-5 נושאים עיקריים:

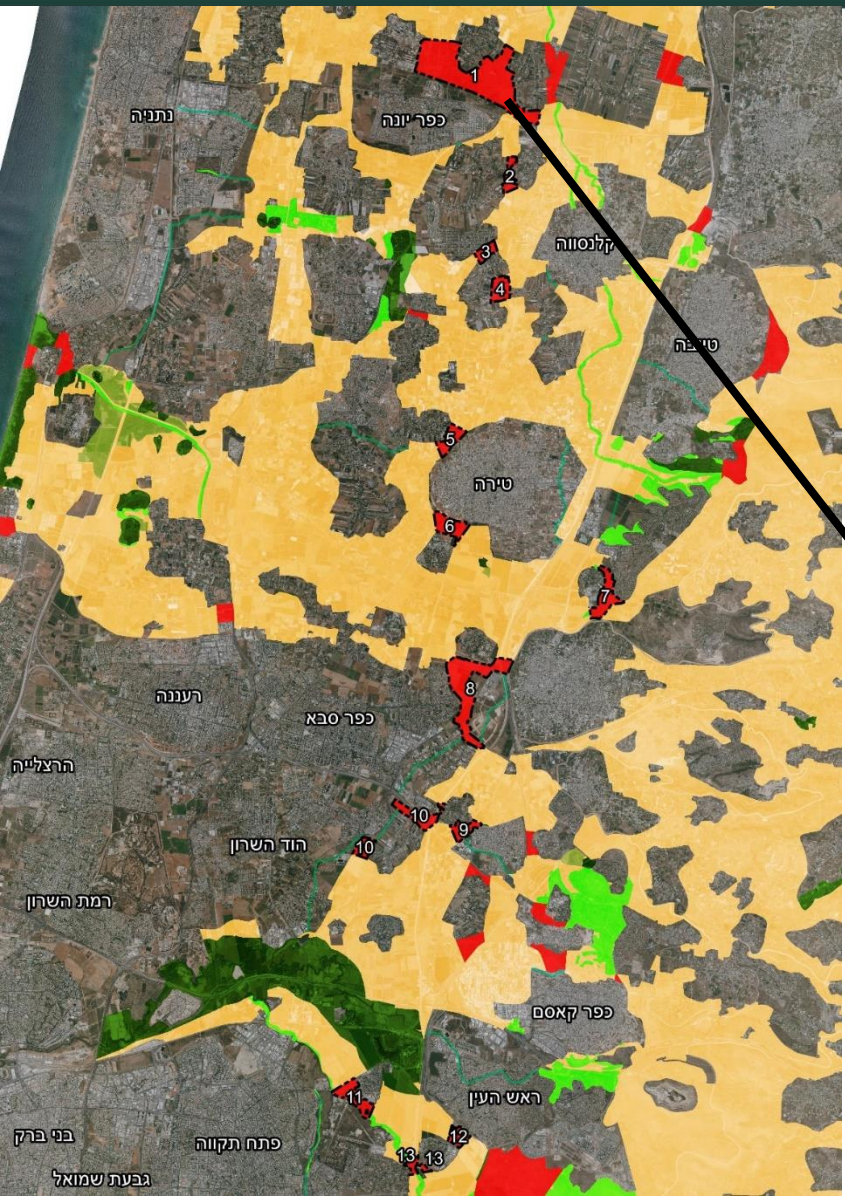
1. גידור – יצירת מעברי בע"ח, הסרה ופינוי של גדרות ישנות
2. פסולת – פנוי פסולת מכל הסוגים, פתרונות להשלכה חוזרת
3. מינים פולשים – מיגור מינים פולשים, החלפה במינים מקומיים
4. מעברי בע"ח – שיפור ותחזוקה של מעברים קיימים



התמקדות ב-5 נושאים עיקריים:

1. גידור – יצירת מעברי בע"ח, הסרה ופינוי של גדרות ישנות
2. פסולת – פנוי פסולת מכל הסוגים, פתרונות להשלכה חוזרת
3. מינים פולשים – מיגור מינים פולשים, החלפה במינים מקומיים
4. מעברי בע"ח – שיפור ותחזוקה של מעברים קיימים
5. זיהום אור – החלפת גופי תאורה וכיוונים, הוספת "מצחיות"

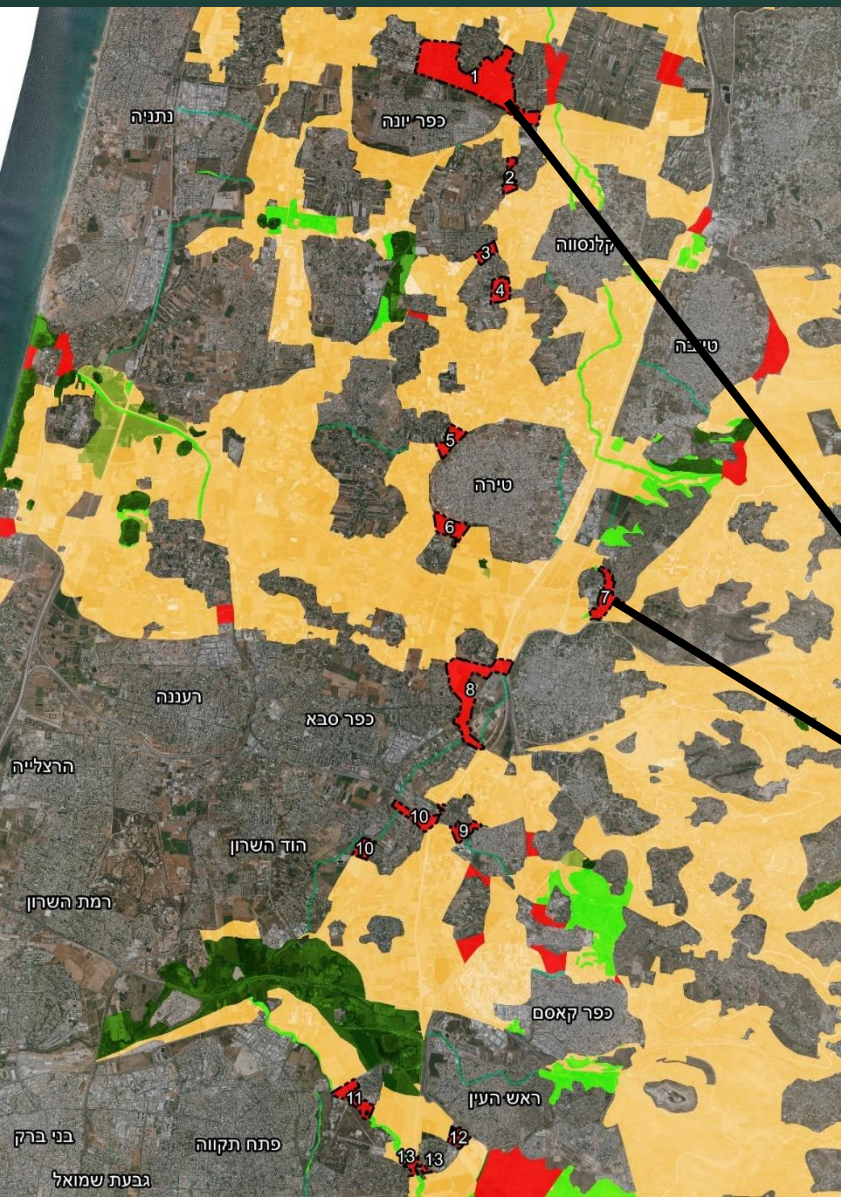




שלביות ביצוע:

1. סקר מפגעים

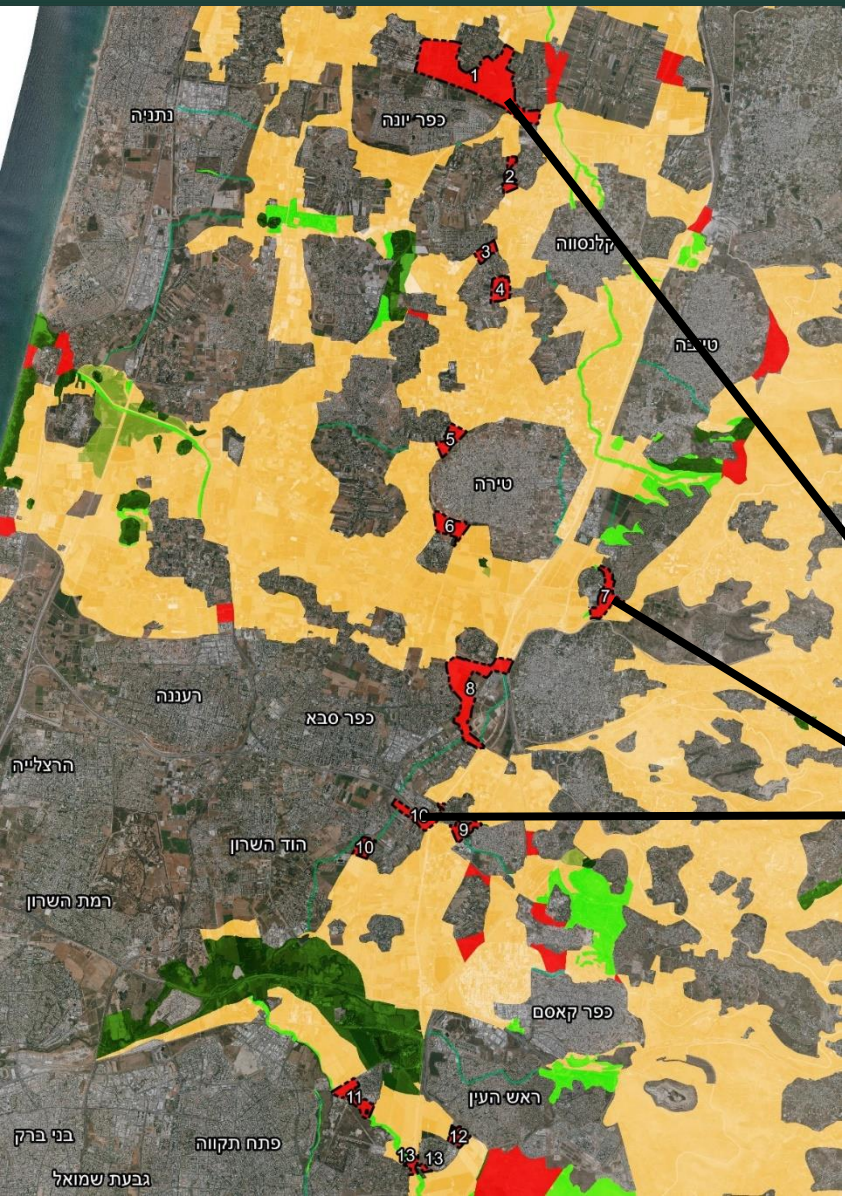




שלביות ביצוע:

1. סקר מפגעים





שלביות ביצוע:

1. סקר מפגעים





01/12/2022

לכבוד
אהוד יונגרמן
סגן מנהל מחלקת ביטחון
מועצה אזורית דרום השרון
שלום רב,

הנדון: סיכום סיור באזור קיבוץ אייל במסגרת טיפול במפגעים במסדרון האקולוגי

בתאריך 29/11/2022 התקיים סיור משותף של סגן מנהל מחלקת הביטחון במועצה האזורית דרום השרון ורשות הטבע והגנים, בנושא טיפול במפגעים במסדרון האקולוגי.

שלביות ביצוע:

1. סקר מפגעים
2. תיאום לפני ביצוע

שלביות ביצוע:

1. סקר מפגעים
2. תיאום לפני ביצוע



13/03/2023

לכבוד
ציון דוד
מנהל יחידת איכות הסביבה
מועצה אזורית לב השרון
שלום רב,

הנדון: סיכום פגישה וסיור במ.א. לב השרון במסגרת טיפול במפגעים במסדרון האקולוגי

בתאריך 12/03/2023 התקיים סיור משותף של מנהל יחידת איכות הסביבה במועצה האזורית לב השרון ורשות הטבע והגנים, בנושא טיפול במפגעים במסדרון האקולוגי.

שלביות ביצוע:

1. סקר מפגעים
2. תיאום לפני ביצוע



27/03/2023

לכבוד
גל הראל
יו"ר הועד המקומי
מושב שדי חמד
שלום רב,

הנדון: סיכום סיור בשדי חמד במסגרת טיפול במפגעים במסדרון האקולוגי

בתאריך 22/11/2022 קיימנו פגישה עם דוד סיוון יו"ר הועד החקלאי במושב, בנושא טיפול במפגעים במסדרון האקולוגי, המוגדר בשטחים החקלאיים של שדי חמד. הפרויקט מתבצע בשטחים הפתוחים בשרון, מתואם עם המועצה האזורית דרום השרון וזוכה לתמיכתה.



שלביות ביצוע:

1. סקר מפגעים
2. תיאום לפני ביצוע
3. הסרת מפגעים



שלביות ביצוע:

1. סקר מפגעים
2. תיאום לפני ביצוע
3. הסרת מפגעים

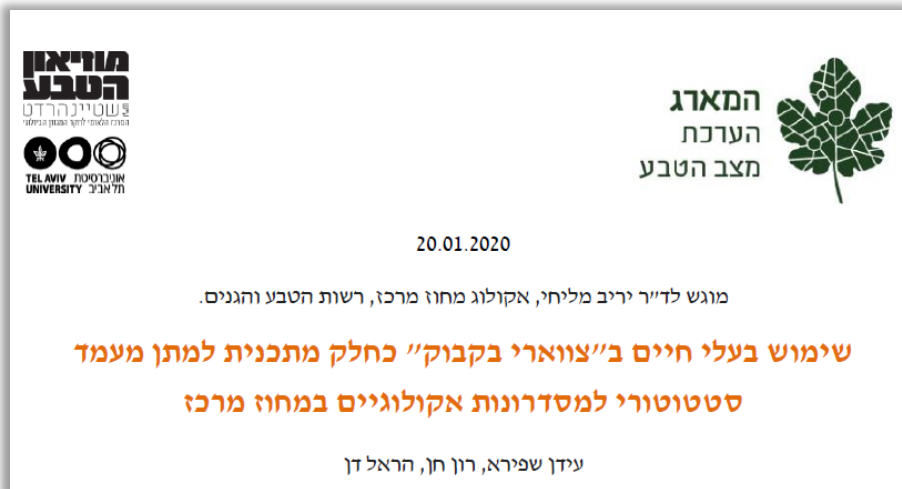
שלביות ביצוע:

1. סקר מפגעים
2. תיאום לפני ביצוע
3. הסרת מפגעים



שלביות ביצוע:

1. סקר מפגעים
2. תיאום לפני ביצוע
3. הסרת מפגעים
4. סקר שימוש בעלי חיים במסדרון ודוח מסכם



אתגרים מרכזיים בביצוע הפרויקט

- האתגר המשמעותי ביותר – תיאום בין כלל הגורמים; ביצוע בשטחים שאינם באחריות סטטוטורית של רט"ג
- מימון הביצוע – מימון של קבלנים זוכי מכרז רט"ג, בלבד; תיאום סיורים ומועדי ביצוע
- מצב ביטחוני – 7/10 הביא לשינויים רבים במצב בשטח ולעצירה בהתקדמות הפרויקט

שיפור תפקוד המסדרון האקולוגי – סיכום

- מסדרונות אקולוגיים מקיימים רציפות וקישוריות בין שטחים מוגנים
- שמירת טבע והמגוון הביולוגי אינה אפשרית ללא מסדרונות מתפקדים
- פרויקט במימון הקרן לשמירה על שטחים פתוחים לשיפור תפקוד המסדרון האקולוגי על ידי טיפול והסרה של מפגעים בצווארי הבקבוק
- שלביות – סקר מפגעים ← תיאומים ← הסרת מפגעים ← סקר ודוח
- אתגרים מרכזיים בביצוע:

- א. תיאום בין כלל הגורמים בשטח המסדרון
- א. ביצוע ומימון של קבלנים זוכי מכרז של רט"ג
- א. מצב ביטחוני

שיפור תפקוד המסדרון האקולוגי – סיכום

- מסדרונות אקולוגיים מקיימים רציפות וקישוריות בין שטחים מוגנים
- שמירת טבע והמגוון הביולוגי אינה אפשרית ללא מסדרונות מתפקדים
- פרויקט במימון הקרן לשמירה על שטחים פתוחים לשיפור תפקוד המסדרון האקולוגי על ידי טיפול והסרה של מפגעים בצווארי הבקבוק
- שלביות – סקר מפגעים ← תיאומים ← הסרת מפגעים ← סקר ודוח
- אתגרים מרכזיים בביצוע:

א. תיאום בין כלל הגורמים בשטח המסדרון

א. ביצוע ומימון של קבלנים זוכי מכרז של רט"ג

א. מצב ביטחוני

תודה על ההקשבה!

שותפים מרכזיים:

הדס מרשל-ברוך – היח' האזורית לאיכות הסביבה בשרון

ד"ר ענת לוי – היח' האזורית לאיכות הסביבה בשרון

אילה שקד – מועצה אזורית דרום השרון

ציון דוד – מועצה אזורית לב השרון

ד"ר מיכל שורק – רשות ניקוז ונחלים ירקון

רן פרחי – רשות ניקוז ונחלים שרון

ועדי היישובים, חקלאים ותושבים